Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2025/107

10.1.2025

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Van afvalverwerkingsinstallaties naar grondstoffenfabrieken
(initiatiefadvies)

(C/2025/107)

Rapporteur: **Anastasis YIAPANIS**

Corapporteur: **Michal PINTÉR**

Adviseurs	Mihai IVAŞCU (voor de rapporteur van gr. III) Alexandra ŠARINOVÁ (voor de corapporteur van cat. 1)
Besluit van de voltallige vergadering	18.1.2024
Rechtsgrond	Artikel 52, lid 2, van het reglement van orde
Bevoegde afdeling	Adviescommissie Industriële Reconversie
Goedkeuring door de afdeling	24.9.2024
Goedkeuring door de voltallige vergadering	23.10.2024
Zitting nr.	591
Stemuitslag (voor/tegen/onthoudingen)	243/1/4

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. Afval, dat gegenereerd wordt door bevolkingsgroei, verstedelijking, industrialisering en economische ontwikkeling, moet duurzaam beheerd worden om de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's) te kunnen verwezenlijken. Daarbij moet de nadruk liggen op het minimaliseren van afvalproductie door preventie en ruimere herbruikbaarheid. Bedrijven, overheden en burgers zijn op zoek naar duurzame manieren van afvalbeheer: het lineaire "product-to-waste"-denken (van product naar afval) moet plaatsmaken voor "waste-to-resource"-benaderingen, waarbij afval wordt omgezet in grondstoffen.

1.2. Het is absoluut noodzakelijk dat er op EU-niveau prioriteit wordt gegeven aan discussies over afvalbeheer en dat een herziene strategie wordt uitgevoerd waarbij innovatieve projecten voor een betere recycling en terugwinning van hulpbronnen ruim baan krijgen en tegelijkertijd het aantal stortplaatsen wordt ingeperkt. Door middel van gerichte financiële middelen voor onderzoek en ontwikkeling (O&O), proefprojecten en de uitbreiding van geavanceerde technologieën voor grondstoffenfabrieken moet de industrie gesteund worden bij de toepassing van betrouwbare en innovatieve technologische oplossingen.

1.3. Efficiënt beheer van afval over de grenzen heen en regulering ervan als belangrijke grondstof door middel van passende REACH-normen en eindeafvalcriteria zullen innovatie bevorderen en een impuls geven aan de markten voor secundaire materialen. Het EESC pleit voor EU-toezicht om inbreuken aan te pakken en de productketen te stroomlijnen met toekomstige investeringen.

1.4. Er zijn snel aanvullende EU- en nationale beleidsmaatregelen nodig om afvalinzamelingssystemen te verbeteren, in geavanceerde sorteertechnologieën te investeren, de bestaande regelgeving doeltreffend te handhaven en in alle lidstaten geharmoniseerde boetes in te voeren voor illegale afvalactiviteiten. Als in het kader van recyclingkosten vervuilingskosten worden ingevoerd, kan dat de economische redenen voor recycling versterken.

1.5. Het EESC is voorstander van de grootscheepse harmonisatie van normen voor teruggewonnen materialen, die in de hele Unie moet zorgen voor een gelijk speelveld voor nieuwe en secundaire materialen en moet voorkomen dat er een lappendeken van per lidstaat verschillende regels ontstaat.

1.6. Met verschillende beschikbare technologieën — zoals afvalwaterzuiveringsinstallaties, de winning van waterstof uit afval, het gebruik van bodemas en vliegas uit verbrandingsovens, de omzetting van afval in brandstof en afvalwaterzuivering — is het mogelijk om de huidige paradigma's voor afvalbeheer om te vormen tot een op hulpbronnen gerichte aanpak en industriële symbiose te bevorderen. Er is steun nodig voor innovatieve terugwinningstechnologieën en functionele markten voor teruggewonnen materialen. Ook moet er een regelgevingsklimaat komen met prikkels om niet-duurzame materialen voortaan niet meer weg te gooien en over te stappen op het genereren van hoogwaardige secundaire materialen.

1.7. Het EESC dringt aan op meer financiële prikkels en steun voor de ontwikkeling en toepassing van innovatieve technologieën (zoals het internet der dingen (Internet of Things, IoT), AI-robots, pneumatische buizen, blockchain-technologie, chemische recycling, geavanceerde materiaalscheidingstechnieken, drones en gebruik van satellietbeelden), waarbij het beginsel van afvalhiërarchie in acht moet worden genomen. De specifieke financiering voor afvalbeheer van de Europese Investeringsbank (EIB) moet worden uitgebreid en gestroomlijnd, zodat investeringen in de geïntegreerde terugwinning van hulpbronnen uit afval prioriteit krijgen.

1.8. De prioriteiten van de Blue Deal van de EU indachtig is het EESC groot voorstander van een maximale terugwinning van nutriënten uit afvalwater, zuiveringsslib en andere bronnen door middel van goede behandelings- en recyclingpraktijken en methoden voor de terugwinning van hulpbronnen die gericht zijn op het afvangen van waardevolle mineralen.

1.9. Het EESC ziet in dat er voor werknemers in de afvalsector specifieke bij- en omscholingsprogramma's moeten worden opgezet. Door de groene en digitale transitie veranderen de aard en de omvang van banen in de afvalsector, wat betekent dat er op alle vaardigheidsniveaus en voor alle functies meer investeringen in menselijk kapitaal nodig zijn. Om gemakkelijker tot een gedeelde kijk op sectorale uitdagingen en tot oplossingen voor werknemers te komen zouden de sociale partners voortdurend moeten worden betrokken bij het ontwerpen en uitvoeren van dergelijke programma's.

1.10. Omwille van de circulaire economie is het cruciaal dat een actieve rol van lokale en regionale overheden bij de overgang van afvalbeheer naar geïntegreerde terugwinning van hulpbronnen wordt ondersteund. Gemeentebesturen moeten worden versterkt om de nodige competenties en capaciteit te ontwikkelen voor nieuwe investeringen en regelgevingskaders die een impuls geven aan innovatie op het gebied van afval- en hulpbronnenbeheer.

1.11. Er moeten voorlichtingscampagnes worden bevorderd en gefinancierd om EU-burgers te informeren over afvalpreventie, producentenverantwoordelijkheid en milieubescherming. Voorlichting van het publiek over afvalbeheer, recycling en de circulaire economie zal essentiële gedragsveranderingen teweegbrengen.

2. **Algemene opmerkingen**

2.1. Volgens het Milieuprogramma van de Verenigde Naties ([1]) genereert de wereld jaarlijks 2,1 miljard ton aan vast stedelijk afval, waarbij de prognose is dat dit in 2050 tot 3,8 miljard ton zal zijn toegenomen. Afvalproductie is een onvermijdelijk gevolg van bevolkingsgroei, verstedelijking, industrialisering en economische ontwikkeling. De Europese Commissie wijst erop dat "de helft van de totale broeikasgasemissies en meer dan 90 % van het biodiversiteitsverlies en waterstress [...] het gevolg [is] van grondstoffenwinning en de verwerking van materialen, brandstoffen en levensmiddelen". ([2])

2.2. De integratie van praktijken op het gebied van duurzaam afvalbeheer is van cruciaal belang voor de verwezenlijking van de SDG's en voor een duurzamere toekomst. Bij de meest doeltreffende aanpak wordt de afvalproductie bij de bron tot een minimum beperkt, te beginnen met preventie en een grotere nadruk op herbruikbaarheid. In een echt circulair systeem is afval slechts een mix van hulpbronnen die nog niet naar behoren zijn gesorteerd of verwerkt (al is dat wel mogelijk). Als alle primaire grondstoffenreserves eenmaal zijn uitgeput, zal afval echter de enige bron worden.

2.3. Afval kan in grote lijnen worden gedefinieerd als het onbedoelde resultaat van consumptie en productie. Er zijn echter net zoveel afvalsoorten als afvalbronnen en het kan op verschillende manieren worden geclassificeerd (aan de hand van materiaal, producttype, bron, gevaarniveau, enz.) De nadruk in dit EESC-advies ligt vooral op vast stedelijk afval, ofwel afval dat afkomstig is van huishoudens, winkels, kleine ondernemingen, overheidsdiensten en soortgelijke entiteiten. Niet-huishoudelijk afval — bijvoorbeeld uit de bouw, de industrie en de landbouw, of medisch afval — valt hier niet onder.

([1]) *Global Waste Management Outlook 2024* (unep.org).
([2]) Eur-lex – *A new Circular Economy Action Plan*.

2.4. In milieu- en geopolitiek opzicht is het voor de EU inmiddels een hele opgave om zich te verzekeren van toegang tot grondstoffen zonder dat zij daarbij al te afhankelijk wordt van derde landen. Dankzij het terugwinnen van energie en materialen uit afval hoeven er minder fossiele brandstoffen en grondstoffen te worden gewonnen en dalen dus ook de hiermee gepaard gaande broeikasgasemissies, terwijl een en ander bovendien de zekerheid van energie en grondstoffen in de EU ten goede komt.

2.5. Het afvalbeheer in de EU gaat uit van een "afvalhiërarchie in vijf stappen", die is vastgesteld en juridisch bindend is geworden bij de kaderrichtlijn afvalstoffen ([3]) en EU-bedrijven verplicht de beste afvalbeheertechnieken toe te passen ([4]). Storten is een "laatste redmiddel" (verwijderingshandeling), gevolgd door energiewinning uit afval (verbranding). Bij massaal storten is het mogelijk dat waardevolle materialen en nutriënten worden vernietigd die juist zouden kunnen worden teruggewonnen, maar veel EU-lidstaten zijn er sterk op aangewezen. Nu bedrijven, overheden en burgers op zoek zijn naar duurzame oplossingen voor afvalbeheer, moet het lineaire "product-to-waste"-paradigma (van product naar afval) plaatsmaken voor "waste-to-resource"-denken, waarbij afval wordt omgezet in grondstoffen.

3. **Afval als hulpbron**

3.1. De huidige afvalwetgeving van de EU verdient zeker bijval, maar het is ook zaak dat op EU-niveau ruim baan wordt gegeven aan discussies over deze wetgeving en over afvalbeheer. Deze moeten betrekking hebben op geactualiseerde strategieën, innovatieve technologieën en beheerstechnieken, het bevorderen van circulariteitsbeginselen en het afschaffen van regelgeving die de ontwikkeling van een circulair systeem in de weg staat. De discussies moeten stroken met de doelstellingen van de EU in de verordening verpakking en verpakkingsafval, de kaderrichtlijn afvalstoffen, de richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater en de verordening betreffende de overbrenging van afvalstoffen. Het is raadzaam om streefcijfers voor terugwinning vast te stellen voor materialen zoals fosfor, stikstof en metalen en de idee van afval als hulpbron ingang te laten vinden in alle nieuwe en herziene EU-wetgeving, zodat voor het gebruik van uit afval teruggewonnen grondstoffen geen onnodige economische of uit de regelgeving voortvloeiende sancties worden opgelegd. In de verordening kritieke grondstoffen zou recycling veel sterker en algemener moeten worden aangemoedigd.

3.2. Er moeten efficiënte technologieën voor afvalbeheer worden toegepast voor een betere recycling en terugwinning en een vermindering van het aantal stortplaatsen. De EU moet de industrie ondersteunen bij het in praktijk brengen van de nieuwste technologische oplossingen, waarbij naar grootschalige uitrol en implementatie gestreefd moet worden. Met adequate en gerichte financiële steun voor O&O, proefprojecten en het opschalen van innovatieve technologieën voor grondstoffenfabrieken zullen de kosten hiervoor lager uitvallen. De specifieke financiering van de EIB voor afvalbeheer moet worden verhoogd en gestroomlijnd, waarbij de nadruk moet komen te liggen op investeringen die de transitie naar een circulaire economie en een geïntegreerde terugwinning van hulpbronnen uit afval ten goede komen. Bij de verdeling van financiële steun moet rekening worden gehouden met territoriale aspecten.

3.3. Er moeten prestatiemaatstaven en gestandaardiseerde indicatoren worden ontwikkeld ter verbetering van de procedures voor afvalbeheer, die een breed scala aan dimensies bestrijken en verder gaan dan louter economische of milieuaspecten: ze moeten ook sociale factoren omvatten.

3.4. Het EESC heeft ervoor gepleit dat de EU "haar afvalzuiverings- en verwerkingsindustrie ondersteun[t] door secundaire grondstoffen klaar te maken voor hergebruik in productieprocessen, en de bestaande afvalwetgeving aanpassen om prioriteit te geven aan de recycling en circulariteit van kritieke en strategische grondstoffen met het grootste technische en economische potentieel voor recycling ([5])." Wat de kosten voor recycling betreft zijn er onder meer marktkansen voor recycling wanneer voor vervuiling kosten worden aangerekend.

([3]) Geconsolideerde tekst EUR-Lex — Richtlijn 2008/98/EG.

([4]) Ten grondslag aan het afvalbeheer in de EU ligt de "afvalhiërarchie" in vijf stappen, die is vastgesteld in de kaderrichtlijn afvalstoffen. Het gaat om een volgorde van voorkeur voor het beheer en de verwijdering van afvalstoffen.

([5]) Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020 [COM(2023) 160 final — 2023/0079 (COD)], en over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Een betrouwbare en duurzame aanvoer van kritieke grondstoffen ter ondersteuning van de dubbele transitie (COM(2023) 165 final) (PB C 349, 29.9.2023, blz. 142).

4. **Van conventioneel afvalbeheer naar geïntegreerd beheer van alle hulpbronnen**

4.1. Stortplaatsen zouden beter en efficiënter geëxploiteerd moeten worden door te zorgen voor nieuwe infrastructuur, behandelingen en technologische instrumenten. Europa heeft behoefte aan efficiëntere scheidingstechnieken en moet in plaats van stortplaatsen inzetten op de terugwinning van energie uit afval en op het gebruik van geïntegreerde installaties voor de terugwinning van hulpbronnen. Op die manier is het namelijk mogelijk vast afval zo te verwerken dat het elektriciteit opwekt en andere outputmaterialen oplevert.

4.2. Door voor de ontwikkeling van geavanceerde technologieën samenwerking met onderzoekscentra te promoten kunnen innovaties voor de terugwinning van energie uit afval worden bevorderd. Dat leidt tot meer hulpbronnenefficiëntie omdat het storten van afval wordt teruggedrongen en grondstoffen behouden blijven. Het EESC wijst erop dat er bij de planning van het terugwinnen van energie uit afval recht moet worden gedaan aan het beginsel van de afvalhiërarchie en er oog moet zijn voor het levenscyclusdenken, en dringt aan op beleids- en financiële steun (bijvoorbeeld door erkenning van terugwinning van energie uit afval in de gedelegeerde handelingen van de EU-taxonomie) om een mede door milieuargumenten ondersteunde businesscase tot stand te brengen voor terugwinningstechnieken die ook processen voor de terugwinning van materialen omvatten, zoals de verwerking van bodemas en de winning van metalen, om secundaire grondstoffen en nutriënten terug te winnen en gevaarlijk afval en storten te verminderen.

4.3. In toekomstige afvalwetgeving van zowel de EU als de lidstaten moet de systemische bijdrage van grondstoffenfabrieken worden erkend, moet de terugwinning van hulpbronnen uit afval worden gesteund en moeten bijvoorbeeld installaties voor de terugwinning van hulpbronnen of waterzuiveringsinstallaties geclassificeerd worden als voorraadhubs die niet alleen warmte, elektriciteit of water leveren, maar ook afgevangen koolstof, nutriënten, teruggewonnen metalen en organische materialen als alternatief voor nieuwe materialen. Afval moet worden beschouwd en gereguleerd als een belangrijke grondstof, onder meer door passende REACH-normen en eindeafvalcriteria vast te stellen en grensoverschrijdende afvaltransporten efficiënt te beheren. Het feit dat nieuwe en innovatieve materialen de status van afvalstof verliezen, zal een impuls geven aan innovatie en aan de markten voor secundaire materialen. Controle op EU-niveau is belangrijk, aangezien inbreuken op regels voor afvalbeheer zich vaak voordoen waar het toezicht het zwakst is.

4.4. De lidstaten moeten ernaar streven de EU-middelen zo veel mogelijk te absorberen en investeringen in een circulaire economie te bevorderen. Er moet aanvullend EU- en nationaal beleid komen om systemen voor afvalscheiding en -inzameling te verbeteren en, in aanvulling daarop, investeringen in geavanceerde sorteertechnologieën aan te jagen, met als doel zo hoog mogelijke recyclingpercentages te behalen. Scheiding aan de bron is een van de belangrijkste handelingen aan het begin van de afvalbeheerketen en van doorslaggevend belang voor hoogwaardige recycling. Bovendien is de consument hier rechtstreeks bij betrokken. Ook moet de handhaving van de bestaande regelgeving inzake afvalbeheer gepaard gaan met nieuwe maatregelen om naleving te waarborgen en illegale afvalactiviteiten tot een minimum te beperken. De boetes moeten wat dit betreft in alle lidstaten even hoog zijn.

4.5. Een aantal van de beschikbare technologieën voor toekomstige geïntegreerde installaties voor de terugwinning van hulpbronnen heeft het in zich om het huidige afvalbeheer om te zetten in een hulpbronnengerichte aanpak. Dit omvat **"waste to water"-installaties** en geïntegreerde "waste to water"-systemen die energie uit afval gebruiken voor zeewaterontziltingsinstallaties. Technologie voor de verwerking van **waterstof uit afval** maakt gebruik van door verbranding opgewekte elektriciteit om lokaal hernieuwbare en koolstofarme waterstof te produceren. Zowel **bodemas van verbrandingsovens als vliegas**, residuen van verbranding, zouden als bron voor secundaire grondstoffen kunnen dienen. Het is van essentieel belang om de terugwinning van metalen, mineralen, samengestelde materialen, kalium, natrium en calcium in zoutvorm op EU-niveau te stimuleren door middel van passende wetgeving en door belemmeringen in de regelgeving weg te nemen die momenteel juist een stimulans voor opvulling vormen. Daarnaast zouden verschillende **technologieën voor de winning van brandstoffen uit afval** (zoals biogas, methaan, syngas en e-brandstoffen) ervoor kunnen zorgen dat grote hoeveelheden vast stedelijk afval niet op stortplaatsen terechtkomen. Wat de **behandeling van afvalwater** betreft moet er een passend regelgevingskader komen om de **terugwinning van fosfor** een vaste plaats te geven in duurzaam slibbeheer.

4.6. De EU-lidstaten beheren de hierboven genoemde teruggewonnen materialen momenteel op nationaal niveau, zonder Europese regelgeving of wettelijke dekking. Hierdoor worden het circulaire hergebruik en de volledige benutting ervan bemoeilijkt. Er zullen verschillende beleidsmaatregelen nodig zijn om de terugwinning van hulpbronnen uit deze stoffen te bevorderen, alsook voorspelbare en stabiele normen en beleidsmaatregelen om de kosteneffectiviteit van deze technologieën te waarborgen. Omwille van een gelijk speelveld moeten innovatieve terugwinningstechnologieën en functionele markten voor teruggewonnen materialen gesteund worden. Van de regelgeving moet een stimulans uitgaan om niet-duurzame materialen voortaan niet meer weg te gooien en over te stappen op het genereren van hoogwaardige secundaire materialen. Goed ontworpen en flexibele vergunningen voor chemische stoffen zijn nodig om de kwaliteit van de uitgangsmaterialen voor verdere verwerking op peil te houden.

4.7. Verschillende regelgevingsbelemmeringen moeten worden weggenomen om afval voortaan om te zetten in hulpbronnen en een volledig circulaire economie tot stand te brengen. In nauw overleg met de industrie zou de EU de wetgeving moeten herzien die in verschillende sectoren, waaronder landbouw/biologische landbouw, veeteelt en aquacultuur, het gebruik van gerecycleerde grondstoffen en teruggewonnen nutriënten verbiedt. In de regelgeving moet productkwaliteit prioriteit krijgen boven oorsprong, en de marktomstandigheden moeten zo worden aangepast dat er voor gerecycleerde en nieuwe materialen een gelijk speelveld is.

4.8. De Blue Deal ([6]) van de EU indachtig is het EESC een groot pleitbezorger van een optimale terugwinning van nutriënten uit afvalwater, zuiveringsslib en andere bronnen door middel van goede behandelings-, recycling- en terugwinningspraktijken die gericht zijn op het afvangen van stikstof, fosfor en kalium. Mede dankzij terugwinning, met geavanceerde technologie om zware metalen en microplastics te verwijderen en zo opeenhoping op bodems en verontreiniging van de voedselketen te voorkomen, zouden er in de EU minder van deze materialen ingevoerd hoeven te worden, Prioriteit geven aan technologieën voor de terugwinning van fosfor en andere materialen is van essentieel belang. Dat zou de weg effenen voor een waterhuishouding en afvalwaterbeheer/slibbeheer die volledig circulair zijn. Er zou een specifieke strategie voor de duurzame terugwinning van hulpbronnen uit afvalwater moeten komen, met gerichte maatregelen van zowel de EU als de lidstaten, met als doel exploitanten van afvalwaterzuiveringsinstallaties over de streep te halen om deze extra taken op zich te nemen en een hoge kwaliteit van voor terugwinning bestemd afvalwater te waarborgen.

Andere innovatieve oplossingen

4.9. In Europa maken tal van opkomende technologieën voor afvalbeheer gebruik van het **internet der dingen (Internet of Things, IoT)** om de afvalinzameling efficiënter te maken. IoT-sensoren kunnen in afvalbakken worden ingebouwd om in realtime bij te houden hoe vol ze zijn en op die manier afvalinzamelingsroutes en -schema's te optimaliseren. **AI-robots** kunnen worden geprogrammeerd om snel en precies onderscheid te maken tussen verschillende materialen; recyclingcentra gebruiken deze technologie nu al om efficiënter en nauwkeuriger te werk te gaan. Onder openbare afvalbakken kunnen **pneumatische buizen** worden aangelegd om afval rechtstreeks naar verwerkingscentra te transporteren, wat de traditionele inzameling van afval overbodig zou maken. **Blockchaintechnologie** kan worden gebruikt om afval gedurende de hele levenscyclus te volgen, zodat transparantie en verantwoordingsplicht zijn gewaarborgd bij afvalbeheerprocessen. **Chemische recycling** en **geavanceerde materiaalscheidingstechnieken** kunnen recyclingprocessen beter en efficiënter maken. **Drones** en **satellietbeelden** kunnen worden gebruikt om afvalstortplaatsen, illegale stortactiviteiten en het beheer van stortplaatsen vanuit de lucht te monitoren, wat het toezicht en de handhaving ten goede komt.

4.10. Het EESC dringt aan op meer financiële prikkels en steun voor deze technologieën en praktijken op het gebied van afvalbeheer, met inachtneming van het beginsel van de afvalhiërarchie. Het heeft er al op gewezen dat daarvoor "werk [moet worden] gemaakt van beleid voor de bouw van nieuwe recyclinginstallaties en voor de technologische verbetering van de bestaande installaties, onder meer in het kader van de nationale herstel- en veerkrachtplannen." ([7])

5. **Menselijk kapitaal en bewustmaking**

5.1. Werknemers in de afvalindustrie zullen bijscholing en omscholing nodig hebben om uit de voeten te kunnen met nieuwe technologieën. Er moet worden gezorgd voor adequate investeringen in de infrastructuur van menselijk kapitaal, met een volwaardige rol voor de sociale partners. Door de verschuiving naar een meer circulair model in de afvalindustrie zal naar verwachting het aantal banen toenemen, aangezien geavanceerde processen voor de terugwinning van hulpbronnen doorgaans arbeidsintensiever zijn dan storten of verbranden. Volgens ramingen zouden alleen al in het afvalbeheer 50 000 extra banen kunnen worden gecreëerd als volledig wordt omgeschakeld op de groene economie. ([8]) Daarnaast wordt verwacht dat het vaardigheidsniveau van werknemers in het afvalbeheer zal toenemen en een breder scala aan digitale vaardigheden en gespecialiseerde kennis op het gebied van productie-/output- en procestechniek zal omvatten.

5.2. De herevaluatie van de EU-aanpak van afvalbeheer zal rechtstreeks van invloed zijn op de behoefte aan aanvullende scholing en opleidingen voor werknemers. Dit houdt onder meer in dat werknemers bewuster worden gemaakt van duurzaamheidsbeginselen en innovatieve technologieën, en dat er meer aandacht wordt besteed aan gezondheid en veiligheid. Een solide sociale dialoog in de sector kan de weg banen voor een gemeenschappelijke kijk op deze vereisten en oplossingen bieden die door alle belangrijke belanghebbenden worden aanvaard. Voortzetting van de samenwerking met de sociale partners en andere relevante belanghebbenden op sectoroverschrijdend, nationaal en EU-niveau moet worden ondersteund en gefaciliteerd.

5.3. Lokale en regionale overheden zijn belangrijke aanjagers van initiatieven voor het beheer van afval en hulpbronnen; zij lopen voorop als het gaat om duurzame ontwikkeling en de circulaire economie. Zij beheren de infrastructuur, handhaven de regelgeving, regelen afvalinzameling en -verwijdering en vergroten het bewustzijn van het publiek. Hun actieve betrokkenheid bij de overgang van afvalbeheer naar volledig geïntegreerde terugwinning van hulpbronnen is van doorslaggevend belang om de circulaire economie verder gestalte te geven en innovatieve projecten uit te voeren. Om lokale overheden in staat te stellen competenties en capaciteit voor nieuwe investeringen te ontwikkelen en een regelgevingskader uit te werken dat innovatie op het gebied van afval- en hulpbronnenbeheer stimuleert, is ondersteuning van governance op lokaal niveau uitermate belangrijk.

([6]) Pleidooi EESC voor een Europese Blue Deal.
([7]) Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over duurzame recycling, gebruik van secundaire grondstoffen en rechtvaardige transitie in de Europese ferro- en nonferrometaalindustrie (initiatiefadvies) (PB C 140, 21.4.2023, blz. 1–7).
([8]) Friends of the Earth, 2010, More jobs, less waste: Potential for job creation through higher rates of recycling in the UK and EU.

5.4. Er moeten voorlichtingscampagnes worden bevorderd en gefinancierd om EU-burgers bewust te maken van afvalpreventie en -vermindering, producentenverantwoordelijkheid en milieubescherming. De bevolking van de EU speelt een moeilijk te overschatten rol bij de overgang naar circulariteit en het is dan ook van cruciaal belang dat zij betrokken wordt bij dergelijke campagnes. Verder moet prioriteit worden gegeven aan gegevensbescherming om ervoor te zorgen dat de afvalbeheersector in de EU aan de regelgeving voldoet, zijn operationele efficiëntie verbetert en het vertrouwen van het publiek en andere belanghebbenden behoudt.

5.5. Het EESC pleit voor programma's en voorlichtingscampagnes om hergebruik, recycling en terugwinning van materialen te promoten, zodat het afvalbeheer minder afhankelijk wordt van stortplaatsen en verbranding zonder energieterugwinning. Voorlichting van het publiek over het belang van afvalbeheer, recycling en de circulaire economie zal een broodnodige gedragsverandering teweegbrengen.

Brussel, 23 oktober 2024.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Oliver RÖPKE